

TINN KOMMUNE
Tinn overformynderi

Det kongelige Justis- og politidepartement
Lovavdelingen, Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

MELDING OM VEDTAK

Deres ref:

Vår ref
2010/916-10

Saksbeh:
Øivind Rogne Olsen, tlf. 35 08 25 74

Arkivkode:
X47

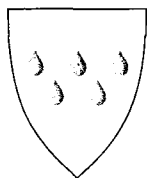
Dato:
09.05.2011

Melding om vedtak - Uttalelse til høringsnotat om forskrift til den nye vergemålsloven og endringer i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov mv.

Vedlagt følger Tinn overformynderis uttalelse til høringsnotat om forskrift til den nye vergemålsloven og endringer i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov mv.

Med vennlig hilsen

Øivind Rogne Olsen
Fast formann

TINN KOMMUNE

Arkiv: X47
 Saksnr.: 2010/916-9
 Saksbeh.: Øivind Rogne Olsen
 Dato: 05.05.2011

SAKSFRAMLEGG

Uttalelse til høringsnotat om forskrift til den nye vergemålsloven og endringer i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov mv.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Tinn overformynderi	40/11	09.05.2011

Overformynders innstilling:

Tinn overformynderi avgir slik uttalelse til høringsnotat om forskrift til den nye vergemålsloven og endringer i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov mv. som fremgår av saksfremstillingen nedenfor.

Journalposter i saken:

1	X	18.03.2010	Notat om ny vergemålslov.	Rune Lødøen
2	I	14.12.2010	Oppfølging av Prop. 4 L (2009-2010) Ny vergemålslov - forespørsel om opplysninger knyttet til dagens drift av overformynderiene med fast formann	Det kongelige Justis- og politidepartement
3	U	27.12.2010	Oppfølging av Prop. 4 L (2009-2010) Ny vergemålslov - forespørsel om opplysninger knyttet til dagens drift av overformynderiene med fast formann	Det kongelige Justis- og politidepartement
4	I	28.01.2011	Ny vergemålslov og endringer av organisering av vergemålsmyndighet	Fylkesmannen i Telemark
5	I	10.02.2011	Informasjonsbrev om vergemålsreformen	Det kongelige justis- og politidepartement
6	U	17.02.2011	Svar på brev om ny vergemålslov og endringer av	Fylkesmannen i Telemark

			organisering av vergemålsmyndighet	
7	I	22.02.2011	Høring - 1) Forskrift til den nye vergemålsloven 2) endringer i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov mv.	Det kongelige Justis- og politidepartement
8	I	14.04.2011	Vergemålsreformen - forberedelser til - overføring av myndighet og oppgaver fra kommunene til fylkesmannen i Telemark	Fylkesmannen i Telemark
9	S	05.05.2011	Uttalelse til høringsnotat om forskrift til den nye vergemålsloven og endringer i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov mv.	

1. Innledning:

Justis- og politidepartement har laget et høringsnotat om forskrift til den nye vergemålsloven og endringer i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov mv.

Landets overformyndier er blant de instansene som har fått tilsendt høringsnotatet med anledning til å avgi en høringsuttalelse. Høringsfristen er 09.05.2011.

I den nye vergemålsloven er det flere bestemmelser som gir hjemmel som ytterligere regulering i forskrift. Det ligger derfor i kortene at regjeringen må lage forskriftsbestemmelser som skal utfylle den nye vergemålsloven på de punkter hvor det er nødvendig eller ønskelig. Det har regjeringen til hensikt å gjøre. I den forbindelse har Justis- og politidepartementet laget forslag til forskrift til vergemålsloven som etter forvaltningsloven må sendes på høring til berørte instanser før den endelig vedtas.

I forbindelse med dette arbeidet har departementet også funnet det nødvendig å foreslå noen mindre endringer i den nye vergemålsloven og i en rekke andre lover som inneholder bestemmelser som påvirkes av den nye vergemålslovens bestemmelser. Disse fremgår også av høringsnotatet.

Tinn overformynderi vil i pkt. 2 nedenfor komme med sine merknader til forslaget til forskrift til vergemålsloven. I pkt. 3 nedenfor vil Tinn overformynderi komme med sine merknader til forslagene til endringer i den nye vergemålsloven og andre lover.

Rekkefølgen på overformynderiets merknader vil følge rekkefølgen i høringsnotatet.

2. Merknader til forslag til forskrift til vergemålsloven.

2.1. Generelt.

De forskriftsbestemmelser Tinn overformynderi ikke har merknader til, blir i de fleste tilfeller ikke kommentert. Vi tar i hovedsak for oss de bestemmelser vi mener burde ha et annet innhold og de bestemmelser det anmodes om synspunkter på i høringsnotatet.

2.2.Forskriftsfesting av skjema for melding om vergemål – høringsnotatets Del I pkt. 6.2.

I høringsnotatet side 24 anmoder departementet om høringsinstansenes syn på om det bør forskriftsfestes en plikt for fylkesmennene til å bruke et fastsatt skjema for å melde fra om behovet for et vergemål. Departementet mener at det bør være en naturlig oppgave for den sentrale vergemålsmyndigheten å utarbeide et slikt skjema.

Tinn overformynderi er enig med departementet i at et slikt skjema vil gjøre det enklere å melde fra til fylkesmannen om behovet for et vergemål. Det vil også gjøre det enklere for fylkesmannen å behandle en slik sak. Derfor er det gode grunner for å ta i bruk et slikt skjema. Tinn overformynderi mener imidlertid at det ikke bør være et krav at en slik melding må sendes på et fastsatt skjema. Det bør være anledning til å melde fra til fylkesmannen om behov for vergemål på annen måte. Det er mange mennesker som har problemer med å fylle ut et skjema. Enkelte har også såkalt "skjemaskrekk". Det er mye viktigere at fylkesmannen får melding om behov for vergemål, enn at meldingen skal være skrevet på et fastsatt skjema. Derfor vil vi ikke tilrå at det forskriftsfestes en plikt til å bruke et slikt skjema.

2.3.Forskriften § 18 – godtgjøring til verger høringsnotatets Del I pkt. 7.2.1 og 7.2.2.

I forslaget til forskrift § 18 har departement foreslått satser for godtgjøring til verger. Til dette vil vi generelt anføre at arbeidsmengden og kompleksiteten med et vergemål er svært forskjellig. Noen vergemål medfører lite arbeid og andre mye. Noen er enkle å håndtere og andre vanskelige. Noen ganger stilles det store krav til fagkunnskap av forskjellig slag, andre ganger kreves menneskekunnskap for å håndtere den vergetrengende. Noen ganger må vergen stille opp til alle døgnets tider, andre ganger kan vergen selv velge når han eller hun vil gjøre jobben. I noen vergemål blir vergen stadig truet av den vergetrengende. I andre tilfeller er det utelukket.

På denne bakgrunn er det svært vanskelig å fastsette standardiserte satser for godtgjøring til vergene. Med den erfaring Tinn overformynderi har hatt med dette over en årrekke, mener vi at det ikke blir en rettfærdig ordning å innføre standardiserte satser for godtgjøring til vergene. Gjør man det, får noen godt betalt for arbeidet, andre ikke.

Vi mener at vergene bør honoreres etter en vurdering av den timeliste vergene sender inn til fylkesmannen i forbindelse med sin søknad om vederlag. Fylkesmannen bør da vurdere om det timeforbruk vergen har lagt ned på arbeidet er rimelig ut fra det behov den enkelte vergetrengende har. Den timesatsen som benyttes bør også være i noenlunde samsvar med vergemålets kompleksitet og krav til fagkyndighet samt den psykiske belastning vergemålet påfører vergen. Vi vil i den forbindelse minne om at etter arbeidsmiljøloven plikter arbeidsgivere å gi høyere timelønn til arbeidstakere som arbeider på ubekveme tider av døgnet enn de som ikke gjør det. Dette prinsippet bør

også tas i betraktning når fylkesmannen skal fastsette timesatsen for arbeidet vergen har utført. Hvor godt vergen utfører vergemålet, bør også tas i betraktning.

Tinn overformynderi kan heller ikke se at faste verger som en regel skal honoreres høyere enn alminnelige verger. De faste vergene gjør vanligvis en god jobb. Men det finnes også andre verger som gjør det. Derfor blir det ikke rettferdig å utelukke disse fra tilsvarende godtgjøring som faste verger får, slik det legges opp til i forslaget til forskrift § 18.

Tinn overformynderi mener derfor at forskriftens § 18 bør inneholde en bestemmelse om at fylkesmannen fastsetter godtgjøringen til vergen etter det timeforbruk som anses nødvendig og vergemålets kompleksitet og krav til kyndighet.

Med hensyn til de standardsatsene som er foreslått i forskriftens § 18, første, annet, tredje og fjerde ledd, mener Tinn overformynderi at de for en del hjelpevergemål er for lave ut fra våre erfaringer med arbeidsmengde og kompetansekrav til vergene. Dette gjelder særlig for alminnelige verger.

Det er greit at advokater som er verge lønnes etter den offentlige salærsatsen. Men departementet må da sørge for at denne satsen regelmessig justeres etter lønns- og kostnadsutviklingen i Norge.

2.4.Fritak for lønnsoppgaveplikten - høringsnotatets Del I pkt. 7.2.3.

Tinn overformynderi er svært positiv til at det åpnes for fritak for lønnsoppgaveplikten for verger. Mange verger har vært misfornøyd med lønnsoppgaveplikt for sitt vederlag som verge. Dette særlig på grunn av den begrensning av lønnsoppgaveplikten som gjelder for arbeid i hjemmet. Vergeoppdrag har betydelige likheter med arbeid i hjemmet.

Tinn overformynderi mener imidlertid at beløpsgrensen for slikt fritak er satt for lavt i forskriften. En beløpsgrense på kr. 4.000,- gjør at mange verger ikke får slikt fritak. Det er meget uheldig. Tinn overformynderi foreslår at beløpsgrensen heves til kr. 15.000,-.

2.5. Forskriften § 20 – dekning av vergens utgifter – høringsnotatets Del I pkt. 7.3.

Tinn overformynderi finner det akseptabelt med en fast sats for utgiftsdekningen når det i annet ledd åpnes for dekning av større utgifter når disse overstiger den faste satsen vesentlig, er nødvendige og dokumenterte.

Tinn overformynderi tror alternativ 1 er bedre enn alternativ 2. Får den sentrale vergemålsmyndigheten kompetanse til å fastsette den faste satsen for utgiftsdekningen, vil det være lettere å justere denne når pengeverdien eller kostnadsutviklingen tilsier det, enn om dette må gjøres med en forskriftsendring. Med forskriftsendring kan det lett bli slik at satsen ikke følger med endringene i pengeverdien og kostnadene i en lengre periode.

2.6.Grensen for når midler skal forvaltes av fylkesmannen –høringsnotatets Del I pkt.8.1.

Tinn overformynderi synes det er en veldig god løsning å knytte beløpsgrensen for når midler skal forvaltes av fylkesmannen, til folketrygdens grunnbeløp. Det er dessuten en forenkling at grensen skal beregnes på grunnlag av grunnbeløpets størrelse per 1. januar hvert år.

Med hensyn til beløpsgrensen blir dette en avveining av flere hensyn. Departementet har belyst disse godt i høringsnotatet. Tinn overformynderi kan være enig med departementet i at grensen bør kunne være høyere enn 1 G. Men da vil det være en større risiko for at et mindre antall foreldre vil bruke av barnas midler dersom de har det økonomisk vanskelig eller er uforsiktede med bruk av penger. Dette er et viktig moment. Dette forhold tilsier derfor at beløpsgrensen ikke må settes for høyt. Tinn overformynderi foreslår derfor at beløpsgrensen settes til 1,5 G.

2.7.Registrering av fremtidsfullmakter - høringsnotatets Del I pkt.10.2.

Tinn overformynderi er enig med departementet i at det ikke blir like god kontroll med at fremtidsfullmakter blir registrert, dersom fullmektigen har ansvaret for registreringen. Likevel finner vi at de beste grunner taler for at denne oppgaven legges til fullmektigen. Men det er viktig at fylkesmannen står til disposisjon og veileder fullmektigen om slik registrering. Noe hjelp kan nok påregnes fra de aktuelle registrene. Men hovedansvaret for slik veiledning bør ligge hos fylkesmannen siden reglene om fremtidsfullmakter fremgår av vergemålsloven. En må ta i betraktning at ikke alle fremtidsfullmektiger er skolert i slik registrering. Det bør derfor enten i forskriften eller på annen måte presiseres at fylkesmannen har et særlig ansvar for å veilede fullmektigene om hvordan slik registrering gjøres.

Tinn overformynderi er enig i at de oppgaver som fremgår av forskriftens § 31, tredje ledd, legges til henholdsvis fylkesmannen og domstolen slik departementet foreslår.

2.8.Omorganisering av vergemålsmyndigheten –høringsnotatets Del II – pkt. 1.3.

I den nye vergemålsloven § 5, tredje ledd, kan Kongen gi nærmere regler om vergemålsdistriktene og opprettelse av kontorer innenfor det enkelte vergemålsdistrikt.

I forslaget til forskrift er det ikke gjort. Det er imidlertid gitt visse føringer for organiseringen i hvert fylke i Ot. prp. nr.110 side 71-72 og side 170-171.

Når departementet har unnlatt å gi nærmere regler som nevnt, antar en at det skyldes at departementet mener det gir fylkesmennene større frihet til å velge den organisering som passer best i det aktuelle fylke. Dette på bakgrunn av at fylkene er Norge er svært forskjellige.

Det er viktig at fylkesmennene følger de føringer som er gitt i proposisjonen. For å hindre at de unnlater å ta særlig hensyn til disse, bør det vurderes om ikke hovedelementene i føringene i proposisjonen med noen presiseringer bør tas med i forskriften. Det er dessuten viktig at fylkesmennene i samarbeid og samråd med de overformynderiene en har i de respektive fylkene i dag, prøver å finne fram til den for brukerne beste ordning i sitt fylke. Det må ikke legges avgjørende vekt på hva som er den økonomisk rimeligste løsning.

Tinn overformynderi vil dessuten bemerke at fylkesmennene bør opprette egne avdelinger til å ta seg av vergemålsakene. Dette er førstelinjetjeneste. Det vil fungere dårlig om en avdeling hos fylkesmannen som driver med annenlinjetjeneste også skal ta seg av denne type oppgaver. Førstelinjetjenesten må kunne handle rimelig raskt, noe annenlinjetjenesten hos fylkesmennene erfaringsmessig ikke er vant med å gjøre.

2.9.Særlig om fylkesmannens rolle etter helse- og sosiallovgivningen – Del II pkt. 1.4.

Fylkesmannen kan formodentlig oppnevne verger raskere enn tingretten. Dessuten er det fylkesmannen som skal oppnevne verger i andre tilfeller. Tinn overformynderi mener derfor at de beste grunner taler for at fylkesmannen oppnevner verger etter lov om svangerskapsavbrudd § 4, tredje ledd, steriliseringsloven § 4, fjerde ledd og sosialtjenesteloven § 4A-3, tredje ledd, første punktum.

Men dersom fylkesmannen skal få kompetansen til å oppnevne verger i disse tilfeller, må vergemålsoppgavene ligge til en annen avdeling hos fylkesmannen enn avdelingen som utfører oppgavene som vedtaksorgan eller tilsynsorgan etter helse- og sosiallovgivningen. Velger en å legge kompetansen til å oppnevne verger i disse tilfellene til fylkesmannen, bør det fastsettes i forskrift at vergemålsakene ikke må legges til fylkesmannens avdeling for oppgaver etter helse- og sosiallovgivningen.

I Tinn overformynderi forekommer det nesten aldri at det oppnevnes verger etter de tre overfor nevnte lovbestemmelsene.

2.10 . Forskriftens § 4 – organisering av vergeberedskap.

Tinn overformynderi er positiv til en organisering av vergeberedskap. Men det er i den kommunen den vergetrengende bor, det trengs verger. Derfor bør ordningen være slik at en eller flere av de faste vergene i den kommunen den vergetrengende bor, deltar i en slik ordning. En fast verger bosatt i en annen del av et stort fylke, er uaktuell for et slikt vergeoppdrag.

Tinn overformynderi foreslår derfor at forskriftens § 4 annet punktum får slik ordlyd:

"Om fylkesmannen har engasjert faste verger, skal fylkesmannen sørge for at en eller flere av de faste vergene bosatt i den kommunen hvor den vergetrengende bor, deltar i en slik ordning. "

2.11. Forskriften § 15 – Nærmere regler for fylkesmannens rett til å få fremlagt dokumentasjon mv. - høringsnotatets side 106.

Tinn overformynderi er positiv til at forskriften § 15, første ledd, annet pkt., gir fylkesmannen rett til å sette en frist for fremlegging av slik dokumentasjon som nevnt i vergemålsloven § 59 første ledd bokstav a eller c. Vår erfaring er at det av og til kan ta tid før overformynderiet får slik dokumentasjon. Vi kan da ikke gjøre annet enn å purre på svar.

2.12.Forskriften kap. 5 – Vergens regnskapsplikt – høringsnotatets side 111-112.

Tinn overformynderi er positiv til forslagene under dette kapittel i forskriften. Vi tror disse nye reglene vil gjøre regnskapsarbeidet noe lettere for en del verger.

3.Merknader til andre lovendringsforslag.

3.1.Overgangsregler for fremtidsfullmakter – høringsnotatets side 65-66.

Det har rettslig vært usikkert om fremtidsfullmakter utstedt i henhold til kravene i den nye vergemålsloven, men før denne loven trer i kraft, vil være gyldige fremtidsfullmakter etter at loven er trådt i kraft.

Det er meget bra at departementet tar inn en ny bestemmelse i vergemålsloven § 101 nr.3 som slår fast at slike fremtidsfullmakter skal ha de rettsvirkninger som følger av den nye loven. Det gjør det blant annet mulig for mennesker som ønsker å opprette slike fullmakter før den nye loven trer i kraft, å gjøre dette med den konsekvens at fullmaktene blir gyldige fra lovens ikrafttreden.

3.2.Forvaltning av sikkerhetsfondene – høringsnotatets side 66-67.

Tinn overformynderi er enig med departementet i at den beste løsning for sikkerhetsfondene er en videreføring av disse som et nasjonalt sikkerhetsfond for midler som forvaltes av fylkesmannen.

3.3.Endringer i arveavgiftsloven – høringsnotatets side 72-73.

Tinn overformynderi er enig med departementet i at arveavgiftsloven § 25 tredje ledd annet punktum bør endres slik at vergens meldeplikt om arv eller gave skal gjelde alle personer som er under vergemål.

3.4.Endringer i ekteskapsloven – høringsnotatets side 78 - 82 .

Ekteskapsloven § 47 gjelder umyndige personers adgang til å inngå avtaler etter ekteskapsloven §§ 42-46 (blant annet avtale om særøie). Det er krav om at vergen samtykker til slik avtale. Dersom vedkommende har hjelpeverge, må denne samtykke dersom det faller innenfor hjelpevergens oppdrag å gi slikt samtykke.

Tinn overformynderi ser ingen rimelig grunn til å endre på realitetene i denne bestemmelsen. Det bør fortsatt være slik at vergen må samtykke dersom en person som har verge, skal inngå avtale etter ekteskapsloven §§ 42-46. Vilkåret må imidlertid være at inngåelse av slike avtaler omfattes av vergens oppdrag. Det innebærer at slikt samtykke må kreves for de mindreårige, og de som er under vergemål hvor vergens mandat omfatter inngåelsen av slike avtaler. Dette må gjelde uavhengig av om vedkommende helt eller delvis er fratatt rettslig handleevne. Det vil bli en meget uheldig ordning hvis vergens samtykke bare skal gjelde for de mindreårige og de personer over 18 år som helt eller delvis er fratatt rettslig handleevne. Begrunnelsen for dette er at de fleste av de personer som har verge med mandat å ivareta vedkommendes økonomiske interesser, uten å være fratatt rettslig handleevne helt eller delvis, er i en slik tilstand at de ikke er i stand til å foreta en forsvarlig vurdering av om de bør inngå så vidtrekkende avtaler som omfattes av ekteskapsloven §§ 42-46. Hadde de vært det, ville de neppe

hatt behov for verge med slikt mandat. Derfor bør ikke ekteskapsloven § 47 endres i realiteten.

3.5.Endringer i folketrygdloven – høringsnotatets side 101.

De foreslåtte endringene i folketrygdloven § 22-4 første ledd innebærer av en får mer utfyllende regler på dette området som dessuten er klare og greie. Dette er en forbedring av bestemmelsen som Tinn overformynderi sterkt tilrår blir vedtatt.

4.Konklusjon:

Tinn overformynderi avgir slik uttalelse til høringsnotat om forskrift til den nye vergemålsloven og endringer i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov mv. som fremgår av saksfremstillingen overfor.

Behandling i Tinn overformynderi - 09.05.2011

Votering

Enstemmig

Vedtak i Tinn overformynderi - 09.05.2011

Tinn overformynderi avgir slik uttalelse til høringsnotat om forskrift til den nye vergemålsloven og endringer i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov mv. som fremgår av saksfremstillingen overfor.